

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

NO. 174

CLEVELAND, OHIO, TUESDAY MORNING, JULY 27TH, 1937

LETO XL — VOL. XL.

60 ranjenih v nočni bitki med skebi in unijskimi štrajkarji

Do silnega boja je prišlo sinoči kmalu po 10. uri zvečer med stavkocazi, ki so se vrnili na delo pri Corrigan-McKinney tovarni in med unijskimi štrajkarji.

Boj je trajal od 10. ure zvečer pa vse do danes jutraj do 1. ure. Tekom boja je bilo najmanj 60 oseb ranjenih, streljalo se je, plinske bombe so delovale in nad 100 avtomobilov je bilo poškodovanih.

Kot je poročano na drugem mestu je nastal prvi spopad že jutraj, ko so štrajkarji hoteli preprečiti stavkocazom pohod v tovarno.

Od sedme ure jutraj pa vse do večera so nastale tupatam male praske, ki so ponoči izbruhnile v pravcato bitko.

Tekom spopadov med stavkocazi in štrajkarji so skebi porušili glavni stan jeklarne unijske, ki se nahaja na 5336 Broadway. Policija je vsega skupaj aretirala šest mož, seveda unijskih ljudi.

Prava bitka se je vršila v dolini blizu Dille Rd., kjer stoji ogromno poslopje Corrigan-McKinney Co. Na lice mesta je dospelo nekako 300 policistov, katerim pa ni bilo mogoče ustaviti posameznih bojev na cestah.

Skebi iz Republic tovarne so nosili bele pentlje na rokavih, da se jih je lahko poznalo. V nekaj so imeli gorjace, železne cevi in enako orožje. Policija je hotela najprej odstraniti pike-

te, nakar je nastal boj.

V unijskem glavnem stanu so ženske pripravljale večerjo za pikete, ko je pridrvelo kakih 300 skebov v poslopje. Vsi so bili oboroženi. Razbili so vse pohištvo, okna in vrata.

Councilman Dolejs iz 13. varde, kjer so se vršili boji, je izjavil, da je bil nastop policije "sramoten" in bo danes dvignil protest pri županu.

V pondeljek dopoldne je prišlo pred Corrigan-McKinney jeklarstvo tovarno do spopada med kakimi 1.000 unijskimi štrajkarji in med policijo. Tekom spopada je bilo osem oseb ranjenih. Policija trdi, da so štrajkarji napadli delavce, ki so jutraj prihajali na delo. Stavkocazi so bili napadeni s kamenjem, nakar se je policija s palicami navadila na delavce. Med ranjenimi je tudi policist Oker, katerega so štrajkarji potegnili s konja. Ko so se ljudje pomirili so se zbrali in korakali proti mestni hiši. V paradi je bilo kakih 1.000 štrajkarjev. Seboj so nosili napise s sledenjo vsebino: "Policija in milicija ne bodo zlomili našega štrajka!" Štrajkarji so zahtevali od župana, da zapre Republic Steel tovarno, dokler ne bo štrajk poravnat. Obenem so obtožili mestno vlado, da je popolnoma na strani kompanije in da se delavce brez vsakega povoda napada.

7.000 vojakov ubitih na fronti pred Madridom, kateremu grozi skorajšnji padeč

Madrid, 26. julija. Armada nacionalistov je včeraj z vso močjo naskočila postojanke socialistov pred Madridom, zlasti v Guadarrama okolici. Nacionalisti so tekem dneva napredovali za štiri milje.

Na čelu nacionalistične armade se je nahajalo kakih 20.000 Italijanov, ki so prodrli fronto pri Villanueva de la Canada. Obupni boj se je vršil neprestano 48 ur, nakar so se socialisti umaknili.

Mesto Brunette, kjer se je nahajal glavni stan madridske vlade, je sedaj popolnoma v rokah nacionalistov. Včerajšnji boji so bili nenavadno krvavi in najbrž tudi odločilni. Socialisti bodo težko preprečili padeč Madrida.

Madridska vlada sama prizna, da so padle trdnjave pred mestom, in da je bila vladna armada prisiljena k umikanju. Računa se, da se je udeležilo spopada pred Madridom na obeh frontah do 250.000 mož.

Videti je tudi, da so nacionalisti v premoči, kar se tiče tankov in bojnih letal. Bombardiranje iz zraka je bilo neznosno. Vojaki na obeh straneh so cepali kot muhe. Najmanj 7.000 ljudi je obležalo mrtvih na fronti.

Na strani nacionalistov so se zlasti besno borili afriški Mauri na konjih, ki so s sekirami planili nad madridske postojanke in sekali glave nasprotnikom. Vojaki izvedenci pravijo, da je bila to največja kavalerijska bitka v modernem času.

Ameriško časopisje ostro napada Nemce

Herman Hiseler, vodja in načelnik ogromne zveze nemških društev v Ameriki, je te dni predmet silovitih napadov od strani angleškega časopisja v Zedinjenih državah, ker se je izjavil pri eni izmed zadnjih nemških prireditev v New Yorku, katere se je udeležilo do 10.000 Nemcev, da Nemec je — Nemec, in da mora biti ključasta nemška zastava enako spoštovana kot ameriška zastava.

Ameriško časopisje ne obsoja nemške zastave, pač pa trdi, da vsi naseljenici, ki so prišli v to deželo, bi morali imeti ameriško zastavo na prvem mestu, ali pa vsaj toliko spoštovati kot zastavo naroda, od katerega prihajajo. V nemških krogih Amerike je radi nespametnega govora Hiselerja nastal velik odpor, in se bo moral Hiseler opovedati predsedništvu Zveze nemških organizacij v Ameriki. Nemci v Ameriki so radi njega zgubili mnogo kredita. Ameriško časopisje povdarja, da nima ničesar proti Hitlerju, toda kdor sledi njegovim načelom in ob istem času zatrjuje, da je ameriški državljani — ne pozna ameriške demokracije.

Novi boji izbruhnili med Kitajci in Japonci

Tientsin, 26. julija. Japonske čete so včeraj naskočile kitajske postojanke pri mestu Langfang in prisilile Kitajce, da so se umaknili iz mesta. Do čim je vladal zadnji teden mir, pa naznanja nova ofenziva Japoncev, ki so dobili ojačenja, začetek nove vojne v severni Kitajski. Mesto Langfang, ki se je podalo Japoncem, je velike strateške važnosti, ker kontrolira železnico med Tientsinom in Peipingom. Novi boji so nastali, kot zatrjujejo Japonci, ko so kitajski vojaki začeli streljati na japonske delavce, ki so popravljali brzojavno zvezo v bližini Langfanga.

\$2.000 nagrade, kdor najde Amelijo

Hollywood, Cal., 26. julija. — George Putnam, soprog znane zrakoplovke Amelije Earhart, je razpisal \$2000 nagrade za onega, ki pronajde, kje se je zgubila njegova žena na svojem poletu okoli sveta. Znamenita zrakoplovka je, kot znano, zginila v bližini Howland otokov dne 2. julija in kljub silnemu prizadevanju od strani ameriških mornariških oblasti je niso mogli najti.

Dobri poročevalci

Odkritje spomenika Ivana Cankarja je v ameriškem časopisju v Clevelandu izzvalo toliko pozornosti, da so tozadevno notico prebrili na dveh različnih straneh. Ameriško časopisje je posvetilo odkritju Cankarjeve sohe izredno pozornost. Uredniki so bili poučeni o ženi-ju Ivana Cankarja in so tozadevno na primeren način predstavili našega Cankarja ameriški javnosti.

Pozdravi

Iz Atlantic City pošilja pozdrave družina Frank Gabrenja in Rev. E. Gabrenja. Prav lepa hvala.

* Močne potresne sunke so čutili včeraj v sedmih različnih provincah Mehike.

Nemški in laški ogleduhi na francoski meji

Paris, 26. julija. Francoska tajna policija je aretirala večeraj nekega laškega zrakoplovca in nekega nemškega fotografa, ki sta vršila vohunsko službo ob francoski meji v korist španskih nacionalistov. Obenem sta oba obdolžena, da sta izdala več francoskih vojaških tajnosti nemškim oblastem. V afero je zapleten tudi nemški konzul v Bruslju, Belgija, ki je podpiral vohune. Poleg tega so dobili pri italijanskem vohunu skoraj cel arzenal orožja, bomb, revolverjev in drugih enakih predmetov, katere je tihotapil preko meje v Španijo.

Popravek

V pondeljkovem poročilu o slavnosti v Jugoslovanskem kulturnem vrtu je bilo omenjeno, da je bila Cankarjeva soha pred odkritjem zakrita s slovensko in angleško zastavo. To je pomota, katero si je lahko vsakdo takoj razčistil. Glasiti bi se moralo: soha je bila pokrita z ameriško in slovensko zastavo.

Jugoslovanski ministri bili ekskomunicirani

Dunaj, 26. julija. Iz Belgrada se poroča, da je sveti sinod, ki je vrhovna oblast srbske pravoslavne cerkve, ekskomunicirala ali izobčila vse jugoslovanske ministre, ki so bili na delu, da se je podpisal konkordat z Vatikanom. Izobčenje bo preklicano, ako ministerski predsednik Stojadinović obljubi, da konkordata ne predloži senatni zbornici v potrdilo. Konkordat je bil že odobren od poslanske zbornice. Med pravoslavnimi in katoliki v Jugoslaviji je prišlo zaporedoma do ostrih konfliktov radi konkordata. Da je položaj še bolj zapleten je umrl pravoslavni patriarh Varnava. Mnogi so trdili, da je bil zastrupljen, toda zdravniki so izjavili, da je patriarh umrl naravne smrti.

Katoliški Slovaki

Preteklo nedeljo so imeli katoliški Slovaki v Clevelandu svoj narodni dan. Nad 10.000 se jih je zbralo pred slovaško opatijo, kjer je opat Most Rev. Gmuc imel službo božjo na prostem. Tekom službe božje je cerkveni pevski zbor pel nove himne, katere je prinesel poseben zastopnik slovaškega naroda iz domovine.

Litvinci v mestu

Preteklo nedeljo je dospela v Cleveland posebna deputacija odličnih litvinskih mož iz Litvinske. Deputacija se trudi, da ustvari razmere med Litvinsko in Zedinjenimi državami. Voditelj deputacije je podpredsednik litvinskega parlamenta. Clevelandski Litvinci so svoje goste zelo častno sprejeli.

Skupna društva

V sredo 28. julija se vrši važna seja skupnih društev fare sv. Vida. Pripraviti je treba vse za piknik 8. avgusta. Priidite vsi. Piknik se vrši na Pintarjevi farmi.

Lovci zastrupljeni

V nedeljo se je v Detroitu zbralo mnogo lovcev, ki so se udeležili lovske tekme. Po kosilu opoldne je pa 50 lovcev zbolelo. Zastrupljeni so se s hrano. Med obolelimi je tudi sedem lovcev iz države Ohio.

Zborovanje katoliške mladine v Clevelandu

Kot pravkar naznanja Rt. Rev. Msgr. John P. Treacy, škofijski direktor družbe za širjenje svete vere, se bo vršil v Clevelandu v dnevih od 17. do 20. avgusta ogromen kongres katoliške mladine. Pričakuje se nad 3000 mladinskih delegatov, ki pridejo na zbor iz skoro vseh delov sveta. V Cleveland do spejo škofje in duhovni iz Kitajske, Afrike, Indije, Kanade, Jamarice, Filipinskih otokov in poleg njih bodo navzoči skoro vsi škofje in nadškofje v Zedinjenih državah. Otvoritveni govor kongresa bo imel clevelandski škof Most Rev. Joseph Schrembs na večer dne 17. avgusta v mestnem avditoriju, dočim bo imel drugi dan pontifikalno sv. mašo Most Rev. Francis Buchanan, nadškof iz Dubuque, Iowa. Pri maši bo pel pevski zbor obstoječ iz 300 mladih katoliških fantov. Vršila se bo tudi ogromna razstava, ki bo odprta od 15. do 20. avgusta v mestnem avditoriju, in katere namen je pokazati svetu, kaj dela katoliška Cerkev za propagando verskega življa po vsem svetu.

Generalni poštni mojster Farley govori

Preteklo soboto in nedeljo se je mudil v Clevelandu generalni poštni mojster James Farley, ki je imel ob priliki svojega obiska v Clevelandu več govorov. Mr. Farley je osebni zastopnik predsednika Roosevelta. Ni čuda, da so ga časnikarji obsuli vso vso, toda Mr. Farley je diplomati, ki se je znal točno izogniti vsem kritičnim vprašanjem. Pohvalil pa nas je, Clevelandčane, rekoč, da Roosevelt vedno misli na Cleveland, kjer živijo tako številne narodnostne skupine v lepem miru in slogi, prežete z ameriškim duhom in idejami.

Oče prodajal svoje hčere v hišo sramote

Miami, Fla., 26. julija. Tu je bil prijet Cuthbert Cogbill, star 37 let, po poklicu brivec. Napram državnemu pravdniku je priznal, da je prodal svoje hčere v hišo sramote. Ena hči je bila stara 16 let, druga pa šele 13. Cogbill se je seznanil z moškimi v brivnici, kjer je bil zaposlen. Med njegovimi "odjemalci" je bil tudi neki 15 let star fant. Ko so ljudje zvedeli za zločin brivca, bi ga linčali, da ga ni policija spravila pravočasno na varno.

Listinica uredništva

Mr. A. H.: Županske primarne volitve se bodo vršile zadnji torek v mesecu septembru v Clevelandu. Splošne volitve za župana in councilmana bodo prvi torek v mesecu novembru. Ob istem času bo treba glasovati glede raznih davkov in sprememb mestne ustave, o čemur bo "Ameriška Domovina" pravočasno poročala.

Kapitalisti in Rusi

V Clevelandu so bili te dneve kupljeni trije Packard avtomobili, katere so poslali v Rusijo onim trem zrakoplovcem, ki so prvi dospeli iz Moskve preko severnega tečaja v Zedinjene države. Kdo je bil kapitalist, ki je kupil avtomobile za Rusce, se ne ve.

Predsednik Roosevelt bo najbrž tretjič kandidiral. Demokrati zahtevajo ponovno izvolitev

New York, 26. julija. — Dasi je predsednik Roosevelt letos že dvakrat izjavil, da nikakor ne bo zopet predsedniški kandidat, pa zadnje čase vodilni demokrati povzročajo tak pritisk na njega, da kandidira tretjič, da je začel Roosevelt resno premišljevali, če bi se podal ljudski volji ali ne.

Lansko leto se je izjavilo 35 odstotkov demokratov, da bi zopet hoteli imeti Roosevelta za predsednika. Letos se je izjavilo že 47 odstotkov demokratov za ponovno izvolitev.

Dočim Roosevelt definitivno še ni povedal, če bo zopet kandidat, pa se računa v političnih krogih, da Roosevelt ne želi tretjega termina.

Kakor je zdrav in čvrst, pa se mu pozna, da je v predsedniškem uradu ostareel in se utrudil. Razven Washingtona in

Lincolna ni imel še noben predsednik toliko skrbi in odgovornosti kot jih ima Roosevelt.

Poleg tega pa demokrati ne morejo dobiti pravega naslednika Rooseveltu. V notranjih krogih demokratske stranke se vršijo te dni spori, ki znajo demokratsko stranko poraziti. Strah pred tem porazom zna končno predsednika Roosevelta napotiti, da bo prevzel tretjo kandidaturu za predsedništvo.

Popularnost predsednika še ni prenehala. Mali trgovci, delavci, farmarji in srednji industrijski stanovi so še vedno z Rooseveltom. Proti njemu je pa vsa velika industrija in financirji. Računa se, da bo nastala v prihodnjem letu največja politična borba, ki bo končno dognala, če je ameriški narod za Rooseveltovo demokracijo ali za načelne ideje velikega industrializma.

Velik spor v kongresu radi sistema vladnih poslov. Roosevelt zahteva številne reforme

Washington, 26. julija. — Med kongresmani je nastal nov spor radi načina, kako naj se v bodoče vodi eksekutivni oddelki ameriške vlade. Predsednik Roosevelt je priporočil številne reforme, o katerih se pa postavojačalci ne morejo zediniti. Tajne seje senatorjev kot poslanca so se tozadevno vršile že tri mesece, ne da bi se mogli kongresmani zediniti v eni sami točki. Vse kaže, da bo reorganizacija eksekutivnega oddelka

vlade najbrž preložena na prihodnje zasedanje kongresa v letu 1938.

In če se pri tem pomisli, da je bilo zadnje leto ustvarjenih stoletnih novih uradnikov, ki delujejo v uradu za starostno pokojnino in brezposelno zavarovalnino, tedaj je mogoče, da zna priti v vladnih uradih do velikega nereda, ako kongres ne bo pravočasno storil svoje dolžnosti.

Smrtna kosa

Včeraj dopoldne je umrla po kratki bolezni Matilda Nosse, rojena Zavornik, 1245 E. 55th St. Tu zapušta žalujočega soproga Jožefa, sedem otrok: Franca, Antona, Marijo, poročeno Ohlrek, Henrija, Amilija, Jožefa in Albina, sestre Rose Koman, Louise Miklavčič in Frances Nosse, in več drugih sorodnikov. Rojena je bila v vasi Grintavec, fara Zagradec, Fužine. V Ameriki je bivala 36 let. Bila je članica dr. sv. Ane št. 4 S. D. Z., in dr. Marije Magdalene št. 162 KSKJ. Pogreb ranke se vrši v četrtek ob 8:30 jutraj iz hiše žalosti v cerkev sv. Vida in na Calvary pokopališče pod vodstvom Jos. Zela in Sinovi. Bodi ranjki mirna ameriška zemlja. Naše globoko sožalje preostali družini.

Ker je barval hišo . . .

Včeraj jutraj so dobili umorjenega v njegovi novi hiši 41 let starega Jakoba Roszkowskega, 6904 Forman Ave. Roszkowski je sam barval svojo hišo, in ker se je bal napada od strani vandalov, je vsako noč stražil v hiši. Ko je prišla žena včeraj jutraj v hišo, je dobila moža mrtvega na tleh z razbito glavo.

Av gustova razprodaja

V trgovini pohištva Krichman & Perusek, 15428 Waterloo Rd. se vrši ogromna razprodaja pohištva. Cene so skrajno znižane. Glede cen preberite oglaš.

V bolnico

V Glenville bolnišnico se je podal Frank Krnc, 6618 Bonna Ave. Prijatelji ga lahko obiščejo.

Romunski kralj dobil sva- rilo od velesil

Paris, 26. julija. — Romunski kralj Karl, ki je zadnje čase ljubljeval z Berlinom in Varšavo in bi skoro povzročil vojno nevarnost v Evropi, je dobil oster ukor od strani Francije, Rusije in Anglije, da miruje. Velesile so romunskega kralju v nič kaj prijaznih besedah povedale, da ga bodo držale odgovornim za vsak evropski nemir. Dokler je bil Titulescu romunski zunanji minister, je bila Romunija prijateljica Francije in Anglije, z njegovo odstranitvijo pa so se te razmere precej ohladile. Romunska se je začela nagibati proti Berlinu in Varšavi, radi česar so zlasti Rusija in Francija nevoljni.

Premožni Martoni

Kot se poroča iz Rima je nedavno umrl izumitelj brezžičnega brzojava zapustil \$8.000.000 v gotovini. Premoženje si je nabral večinoma s svojimi iznajdbami.

Pozdravi

Iz Atlantic City pošiljata lepe pozdrave Mr. in Mrs. Louis Costello, 6030 Glass Ave. Se imata prav dobro na počitnicah.

Delavska konvencija

V Daytonu, O., je bila otvorjena včeraj konvencija Ohio Federation of Labor. Delegati iz skoraj slehernega mesta države Ohio so navzoči.

Najdne knjižice

Mary Mavee je v nedeljo zgubila društvene plačilne knjižice. Dobi jih lahko na 6700 Schaeffer Ave.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME — SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

1117 S. Clair Avenue Cleveland, Ohio
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50.
Za Cleveland, po raznašalcih: celo leto, \$5.50; pol leta, \$3.00.
Za Evropo, celo leto, \$8.00.
Posamezna številka, 3 cents.

SUBSCRIPTION RATES:

U.S. and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year.
U.S. and Canada, \$3.00 for 6 months; Cleveland, by mail, \$3.50 for 6 months.
Cleveland and Euclid, by carriers, \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months.
European subscription, \$8.00 per year. Single copies, 3 cents.

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. FIRO, Editors and Publishers.

Entered as second class matter January 5th, 1900, at the Post Office at Cleveland, Ohio under the Act of March 3d, 1879.

83

No. 174, Tues., July 27, 1937

Sloga med delavci

Mnogo štrajkov dobijo delavske vrste, mnogo jih zgubijo. Sreča je tudi v delavskem gibanju opoteča. Včasih je taktika veleindustrijalcev boljša kot taktika delavskih voditeljev. Delavci pa bi vselej zmagali v vseh svojih poštenih zahtevah napram raznim industrijam, ako bi vladala popolna sloga in edinost v delavskih vrstah.

Mi ne mislimo pri tem na razne delavske spore in nesporazume, ki jih imajo delavci med seboj, pač pa nam je pred oči obžalovanja vredna nesloga, da kriminalno zločinski spori, ki so nastali med delavskimi voditelji zadnje čase. V mislih imamo neslogo, da skoro sovraštvo, ki danes prevladuje med William Greenom, predsednikom American Federation of Labor, in med John Lewisom, načelnikom C. I. O. industrijske organizacije.

American Federation of Labor kot Committee for Industrial Organization sta popolnoma ločenih nazorov glede organiziranja delavcev. Delavci, ki pripadajo k American Federation of Labor, in teh je nad tri milijone organiziranih, zastopajo princip, da morajo delavci biti organizirani po strokah, po poklicih. Na primer, elektriki imajo svojo unijo, tesarji svojo, čevljarji svojo, kovinski delavci svojo unijo, vozniki svojo organizacijo, itd., itd.

Vse te stroke in poklici pa so združeni v eni organizaciji, American Federation of Labor, ki ima vsako leto občno zborovanje, pri katerem so zastopani delegati vseh številnih unij, ki so včlanjene pri American Federation of Labor. Ti delegati postavljajo nadaljne smernice svoji organizaciji in so zadnja inštanca za vse pritožbe in nesporazume.

Committee for Industrial Organization pa, kateri načeljuje John Lewis, je novejši pojav delavske organizacije v Zedinjenih državah. Lewis trdi, da American Federation of Labor ni storila dovolj za organiziranje delavcev, zlasti se ni ničesar storilo za organiziranje navadnih delavcev, ki so brez poklica, kot so na primer, delavci v avtomobilski in jeklarski industriji.

Lewis je šel na delo in začel z organizacijo avtomobilskih delavcev. Da je spretan organizator je pokazalo njegovo delo pri premogarih, katerih je 500.000 spravil v eno samo masno unijo, ki dobro napreduje. Ko je pa začel organizirati avtomobilске delavce, je naletel na odpor pri American Federation of Labor. Med avtnimi delavci so bili že člani unije A. F. of L., kot elektriki, tesarji in drugi. Lewis se na to ni oziral, pač pa je rekel, da vsak delavec, ki dela pri avtni industriji, naj bo samo v uniji vseh delavcev, ki delajo v avtomobilski industriji.

Temu se je uprl William Green, predsednik American Federation of Labor, rekoč, da Lewis posega na tuje polje. Nastal je nesporazum med obema delavskima organizacijama, iz nesporazuma je sledil prepri, potem pa mržnja.

Ko se je po končanih dogovorih med avtnimi delavci in med avtomobilski industrijalci dosegel sporazum in so se avtni delavci vrnili na delo, je Lewis začel z organizacijo jeklarskih delavcev, kar je ena najbolj težavnih stvari v Zedinjenih državah. Tudi sedaj je naletel na odpor od strani American Federation of Labor. Prišlo je tako daleč, da je American Federation of Labor zapovedala svojim delavcem delati, kadar so bili Lewisovi delavci poklicani na štrajk, in Lewis je pa zopet od svoje strani nagajal Greenu.

Obe delavski uniji sta najeli celo tropo dobro plačanih advokatov in začele so se na številnih sodnih in Zedinjenih državah dragocene tožbe, v katerih nastopajo delavski voditelji proti delavskim voditeljem. Delavci vse to gledajo od strani in se čudijo. Kako, da se ne morejo delavski voditelji sami med seboj pomiriti, kako naj spravijo nas skupaj k složnosti, da odločno nastopimo za naše pravice!

Dokler med delavskimi voditelji ne bo sloge in sporazuma, toliko časa bo večina štrajkov brezuspešna, toliko časa bodo industrijalci narekovali delavcem vse pogoje dela in obstanka. Skrajni čas je, da denejo delavski voditelji najprvo svojo hišo v red, predno gredo pometat drugam!

Kaj pravite!

Na nekem fotografskem studiju v North Dakoti visi napis: "Vašega bebička, ako ga imate, povečamo in denemo v okvir za samo \$8.79."

Nekdo je izračunal tole. Če bi vsakdo, ki ozmerja svojega sosedo in vsakdo, ki izgovori kako kletvino, vsakokrat plačal pet centov državi, bi ne bilo treba vladi pobirati prav nobenih davkov.

Na nekem železniškem križišču v Kaliforniji je sledeči napis: "Pozor! Boljše je, da se ustaviš za eno sekundo kot za večno!"

Trgovci s kožuvinami je dal v list sledeč oglas: "Ženske, mi vam napravimo fine kožuhaste suknje iz vaše lastne kože, če jo prinesete k nam. Fino delo, nizke cene."

BESEDA IZ NARODA

Slovenski demokratiški klubi 32. varde

V četrtek 29. julija se bo vršila zelo važna skupna seja Slovenskih demokratiških klubov 32. varde ob 7:30 zvečer v Slov. delavskem domu na Waterloo Rd. Članstvo na tej seji bo izbralo councilmanskega kandidata ter ga potem tudi podpiralo v primarnih in glavnih volitvah. Le na ta način nam bo mogoče zopet izvoliti Slovenca councilmanom 32. varde.

Sklep članstva na zadnji seji je bil, da bodo le tisti, ki imajo članarino plačano za leto 1937, imeli pravico voliti na tej seji. Zadnji čas je, da poravnate svoj članarino za 1937, ali pa pristopite dan pred sejo, na 28. julija v SDD na Waterloo Rd., ob 7:30. Odločilo se bo tudi glede združitve vseh teh klubov.

Odločitev glede councilmanskega kandidata je zelo važna, zato pridite in poravnajte svoj članarino, da boste imeli pravico glasovati.

Centralni odbor
Slov. dem. klubov.

Zanimive strelske tekme

Barberton, O.—Minila je nedelja 18. julija in ž njo prav lep dan. Zjutraj se je vreme malo bolj čemerno držalo, toda ko so se začeli naši lovci odpravljati na Prijateljstvo farmo v Rittman, O., so se tudi oblaki umikali vzprijčo hrabre naše vojske. Pokazalo se je prijazno sonce, ki nas je toplo grelo do večera.

Ze okrog poldne so se zbrali vsi naši barbertonski lovci na strelišču, kakor tudi oni od sosednih klubov. Ob pol dveh se je pričela tekma v streljajnu na lončene globobe. Pokalo je ko za stavo. Vsak klub si je mislil: naša bo, — namreč zastava. Toda zaenkrat je ostala še v Barbertonu. Ne vemo pa, kako bo izpadlo pri končni odločitvi, ki se ima vršiti pri Lorainskem klubu.

V nedeljo 1. avgusta priredi pa pevski zbor Javornik obenem s Slovensko godbo skupni piknik na prijaznih Novakovih prostorih v Sherman. Tudi tam bo vsega dovolj, petja in godbe ter vse drugo, kar se potrebuje za suha grla in prazne želodce. Zato prav prijazno vabim naše Barbertončane, kakor tudi druge rojake iz sosednih naselbin, kot iz Woosterja, Akrona, Rittmana, Girarda, Clevelanda, z eno besedo: vse slovenske prijatelje petja in godbe.

Na svidenje v nedeljo 1. avgusta pod košatim drevjem na Novakovih prostorih. Pozdravi! Andrew Blazich.

Inozemci zgubijo delo na WPA

Kongres je smatral za umestno, da se na work-reliefu daje prednost ameriških državljanov. To pomenja dejansko izključitev vseh inozemcev iz WPA služb, naj imajo svoj "prvi papir" ali ne.

Tozadevni zakon (Emergency Relief Appropriation Act), ki ga je kongres nedavno sprejel in predsednik podpisal, ne prepušča v tem pogledu nikake izbire oblastim, ki upravljajo work relief. Inozemci, ki so nezakonito v Zedinjenih državah, kakor tudi inozemci, ki nimajo "prvega papirja," ne morejo biti zaposleni na work relief projektih in oni, ki so že zaposleni, morajo biti odpušteni. Poleg tega novi zakon veva, da se pri WPA zaposlitvah mora dajati najprej prednost veteranom svetovne in španske vojne, ako so potrebni pomoči;

za njimi ameriškim državljanom, ki so v potrebi, in šele potem onim inozemcem, ki so dobili "prvi papir" pred dnem 29. junija 1937, to je dne, ko je gori omenjeni zakon stopil v veljavo. Zakonski predlog, kakor ga je senat najprej sprejel, je celo izrecno prepovedal zaposlovanje na work reliefu za one inozemce, ki bodo dobivali "prvi papir" potem, ko ta zakon stopi v veljavo. V sled odločnih protestov je bil sklenjen kompromis, v smislu katerega se daje prednost najprej veteranom, potem ameriškim državljanom in v tretji vrsti onim, ki že imajo "prvi papir." Vse te razne prednosti in omejitve veljajo le glede skladov, dovoljenih po novem zakonu, to je za leto, ki začne 1. julija 1937 in konča dne 30. junija 1938.

Dočim inozemci, ki imajo "prvi papir," so po zakonu še vedno kvalificirani za službe na work reliefu, v praksi morajo biti odpušteni v večini slučajev vsled tega, ker WPA more sedaj zaposlovati toliko manj ljudi—kajti WPA ima manj denarja na razpolago. V večini krajev odpuščajo več ljudi od WPA služb, kot je inozemcev, zaposlenih od WPA. Ker novi zakon daje prednost ameriškim državljanom, sledi dosledno, da se v splošnem inozemci odpustijo iz work relief služb. Na WPA projektih so tujerodni zaposleni dobili poziv, naj pristopijo k dokaz, da so ameriški državljan.

V tem pogledu je Foreign Language Information Service pozval WPA oblasti, naj tolažijo in upravljajo novi zakon, kakor humanitarno je mogoče, in da storijo vse mogoče, da se povzroči čim manj trpljenja. F. L. I. S. je na primer pokazala na to, da mnogi ljudje, ki so ameriški državljan, ne morejo to zlahka dokazati, in je zaprosila, da se dotičnim dovolj za dosti časa in pomoči, da si preskrbijo dokaze. V nekaterih slučajih so ljudje zgubili državljanski papir ali ga kam zamešali. Tujerodna utege biti državljanke vsled poroke z ameriškim državljanom pred dnem 22. septembra 1922 oziroma vsled njegove naturalizacije pred tem dnem. Mogoče pa je, da nima na razpolago močnega državljankega spričevala, kar se večkrat dogaja zlasti pri vdovah ali razporečenkah. Drugi WPA zaposleni utedgejo biti ameriški državljan vsled naturalizacije očeta oziroma matere. Malokdo ima svoje lastno državljanstvo spričevalo, takozvani Certificate of Derivative Citizenship, ki so bili uvedeni šele leta 1929. V mnogih slučajih treba dolgih zamud in velikih stroškov, da dotičnik nabere vsa dokazila za tako spričevalo. Ako taka oseba ve, kje in kdaj je bil njegov oče naturaliziran, naj pošlje na priseljeniški in naturalizacijski urad v Washingtonu natančno ime očeta, njegovo starost, rojstni kraj in vse, kaj zna glede njegove naturalizacije, da more tako dobiti potrebne podatke, ki naj dokažejo njegovo lastno državljanstvo. Dostikrat so to precej komplicirane zadeve, v katerem slučaju je dobro obrniti se na kako dobrodelno organizacijo v dotičnem kraju, ki naj mu pomaga.

V zaščito onih inozemcev, ki iščejo državljanstvo, je F. L. I. S. toplo priporočala, da naj se liberalno tolažijo ona določila, ki daje tretjo prednost onim inozemcem, ki so izjavili svojo namero, da hočejo postati ameriški državljan, pred vzakoničijo te postavbe. Svar je namreč taka, da inozemec, ki je vložil prošnjo za "prvi papir," mora

sedaj v splošnem čakati več mesecev—celo pet ali šest—predno se mu izda "prvi papir." F. L. I. S. prosi, naj se taki inozemci ne odpustijo, marveč naj se jim da zadosti časa, dokler federalna vlada najde njih rekord in jim izda "prvi papir." Poudarja se, da odpustitev inozemcev bodo najbolj občutili njihove družine, v kateri utedgejo biti ameriški državljan, da inozemci plačujejo davke ravno tako kakor državljan in da se o človeških potrebah ne sme soditi po državljanstvu. Vse to pa so stvari, ki jih treba priporočati članom kongresa. WPA oblast pa more zakon le tako upravljati, kot je bil sprejet. FLIS.

Najbolj južno mesto na svetu

Najbolj južno mesto na zemlji se imenuje Ušuaia. To je malo mesto s kakimi 1600 prebivalci na Ognjeni zemlji. To je že dovolj veliko število ljudi, če pomislimo, da je Ognjena zemlja najbolj južni košček Argentine, kjer prebiva vsega skupaj le 20.000 ljudi. In mesto Ušuaia je glavno mesto tega zapuščenege ozemlja. Med tistimi 20.000 prebivalci Ognjene zemlje pa je mnogo na pol divjih Indijancev.

Mesto Ušuaia leži na največjem izmed tistih otokov, ki iz njih sestoji Ognjena zemlja. Mesto stoji na južni obali tega otoka, in sicer na 54 stopinj 48 minut južne širine. Prebivalci mesta gledajo proti severu s snegom pokrite gore, proti jugu imajo pa morje. Mesto pa, dasi je najjužnejše, skoraj da ne pozna solca. Vsak dan namreč v tem mestu dežuje in je sploh tako hladno tukaj, da morajo v sobah kuriti poleti in pozimi. Vendar pa razlika med poletjem in zimo ni tako velika, kakor je v naših krajih. Toploter res pozimi pade na 20 do 25 stopinj, toda poleti se ne dvigne čez 10 stopinj vročine. Bolj vroče je poleti le redkokdaj. Torej razlika med zimo in poletjem tukaj ni prevelika, kar napravi podnebje tega mesta udobnejše, kakor bi si človek splošno mislil. Razlike v toploti je samo kakih 35 stopinj v letu, kar je znatno manj kakor v drugih krajih Južne Amerike, kjer je večkrat do 50 stopinj razlike. Čeprav je tukaj toliko dežja, vendar je podnebje precej zdravo, kar sledi iz dejstev, ker so prebivalci tega mesta zelo zdravi ljudje. V to mesto pošiljajo zdravniki bolnike tudi s toplejših krajev. In bolnik, ki ni že prav na smrt bolan tukaj ozdravi.

Mesto leži sredi ledene, snežene in kamnite pušave, ki je zloglasna patagonska pustinja s svojimi redkimi trnjevim grmičji še pravi raj. V mestu in v okolici namreč ne raste prav nobena stvar ter je treba vsa živila, celo meso, jajca, surovo maslo in mleko uvažati iz severnih krajev. Ker pa je mleko težko vsak dan sproti uvažati od tako daleč, uživajo prebivalci navadno mlečne konzerve ali konzervirano mleko v zaprtih posodah. To je že zaradi tega treba imeti v zalogi, ker prihaja v mesto le malo parnikov. Saj ni čuda! Je pač to mestece tako silno daleč od glavnega mesta Argentine, da znaša razdalja med Buenos Airesom in Ušuaio 1500 morskih milj. (Ena morska milja pa je 1854 metrov.) Po tej progi pa vozijo samo majhni parniki. Če tak parnik vozi kar naravnost ter se med potjo ne ustavlja, potrebuje za vso pot kakih 6 dni. Ker pa se ladje med potjo ustavljajo v raznih vmesnih lukah, traja pot take ladje do najbolj južnega mesta sveta iz glavnega mesta Argentine po 10 ali pa še več dni.

Kadar torej pripluje v luko tega mesta kak parnik, je to za

vse mesto velik dogodek. Parnik pripelje seveda v mesto zivež, kar pa v taki samoti še ni vse. Parnik pripelje tudi po več tednov stare časopise in novice ter včasih tudi kakega potnika. Zato se tedaj zbere v luki takorekoč vse mesto ter pričakovanje sledi dogodkom iz zunanjega sveta. Ljudje torej niso docela odtrgani od zunanjega sveta. Sicer pa jim dobro služi tudi radio, ki ga vse posluša in so prebivalci takorekoč vedno na tekočem glede vsega, kar se zunaj v svetu velikega dogaja. Prebivalci imajo v mestu tudi kino in gladišče. Toda kdo bo hotel vedno v kino gledat stare filme, ki zaradi oddaljenosti ne morejo biti vedno najnovejši ter se zato vsaj teden dni ponavljajo eni in isti.

Zato ljudje zgodaj zvečer hodijo spat ter tako varčujejo tudi z razsvetljavo. Sicer pa imajo v mestu električno razsvetljavo ter v večini hiš vpeljana tudi centralni kurjavo. V mestu, ki je bilo nekdan glasovita kazenska kolonija za velike zločince, stanujejo po večini vladni uradniki in pa nekaj zdravnikov. Vsi ti delujejo v poslopih vladnih uradov. Nekdaj tako strašna kaznilnica pa je sedaj moderno urejena ter ni prav nič več strašna.

Najboljši dokaz, da so razmere v kazenski koloniji sedaj lepo urejene, je to, da prestanak kaznjencev, kadar prestane svojo kazen, ne gre več domov, marveč ostane kar v mestu, kjer je prebil toliko let v kaznilnici. Mesto se mu je torej priljubilo in mu postalo druga domovina.

Sladoled iz zelja in slanikovih glav

Nedavno so bila na Dunaju predavanja raznih poznavalcev sovjetskoruskih razmer. To so bili večinoma begunci, ki so pripovedovali, kaj so doživeli v "paradižu delavcev."

Prvi je predaval neki Sklenka, ki je bral zanimive odlomke iz knjige "Izgubljeni" izpod peresa Ivana Solonevica. Pisatelj je 18 let dolgo živel v Sovjetiji. Dvakrat se mu je beg ponesrečil, v tretje so ga izdali GPU, ki ga je pognala v koncentracijsko taborišče v severno Rusijo. Kar čudežno se je čez pet mesecev rešil odondot, a kar je moral preživeti v teh krajih, je hušje, kot si more človek sploh misliti.

Jetnikov ondi ne kaznujejo, marveč jih "vzgajajo" z lakoto in mrazom. Pisatelj je marsikaj doživel, kar je dokaz, kako je ruski kmet popolnoma uničen. Tako je moral pisatelj nekoč priti kosi svojim ujetim tovarišem na kraj, kjer so delali. Kosi so sestojali iz juhe, kjer je bilo pokvarjeno zelje in gnile slanikove glave. Ker je bil tako hud mraz, je juha popolnoma zmrznila. Spotoma ga je srečalo

Ameriško vojaštvo poskuša za polno vrčino čelade, ki bi nadomestila težke klobuke. Na sliki jih vidite na razstavi v Dalasu.

neko kmečko dekle, ki ga je jokaje prosilo, naj ji da vendar malo — kosček — te juhe, ki je bila ena sama ledena kepa. Otroče, ki so ga bile sama kost in koža, je skušalo s sapo ogreti juho, da bi se otajala in bi se vsaj z nečim otela smrti od lakote.

Bedo ruskega ljudstva so poslušali še bolj spoznali iz besed, ki sta jih povedala dva Avstrijca, ki sta bila lani ušla v Rusijo, pa sta se zdaj vrnila. Iskrenimi, naravnost strastnimi besedami sta govorila ljudem, da bi odprla očij vsem tistim, ki še zmeraj verjamejo, da je splošni potop trpljenja in lakote, ki je zajel Rusijo, le malenkost, ki bo kmalu mimo! Oba Avstrijca (H. Kupiček in L. Zaunig) sta opisovala, kako so ju najprej na vso moč svečano, z dunajsko godbo in dunajskimi zrezki sprejeli na ruski obmejni postaji, v Njegorelojevem. A kasneje, ko so ju vtnikali v avtomobilsko tovornico v Moskvi, sta kmalu spoznala, kako je bila velika ta zmotna, ki sta se doma potegovala zanjo in jo širila. Prepričevalno in z dokazi sta povedala ljudem, da brezposelnih delavcev doma bolje živi ko v Rusiji najbolj plačani delavci. Mimo tega nima ruski delavec nobene svobode, vsak dan mora priti na več zborovanj, njegove svojevo mu popolnoma odtujijo, ker ne more biti družina nikoli skupno doma. Nato je Kupiček še povedal: Neki ruski delavec ga je nekoč vprašal: "Povej mi, dragi tovariš, tu na sliki vidimo veliko množico brezposelnih, kako v buržujskih deželah stojijo v vrstah, proseč podpore. To ne razumemo, da je pri vas veliko brezposelnih; tega pa le ne moremo razumeti, da imajo pri vas vsi brezposelni še čevlje in nogavice in kravate in dobre obleke, medtem ko je vse to za nas, dasi smo delavci v službah, nekaj, česar ne moremo doseči in si nikoli kupiti!"

Na vse poslušalce so ta predavanja globoko vplivala.

Neprijeten dogodek v stanovanju

Nekemu varšavskemu sprevedniku cestne železnice se je ta dni zgodilo v njegovem stanovanju nekaj neprijetnega. Bil je sam doma, ker je žena šla v kino. Ko je bilo blizu polnoči, ko bi se žena morala vrniti domov, je zaslišal pred vrati človeške stopinje. Prepričan, da se je vrnila žena domov, je brž ugasnil električno luč ter se skril za vrata, da bi ženo prestrašil. Ko se vrata odpro, se železničar v temi in na tihem počene napretili "ženo" objame okoli vratu ter jo poljubi. Toda "žena" ni bila teh misli, pač pa je mož dobil glavo hud udarec, da je takoj nezavesten padel na tla. Rotop pa je vzdramil sosedo, ki so pritekli pogledat, kaj se je pri sosedu zgodilo. Tako so sosedje pregledali vlomilca, ki je prišel ropati v železničarjevo stanovanje, kterelega pa je železničar preljubezno sprejel. Sedaj menda ne bo več tako ljubezno čakal na vrati.

Če verjamele al' pa ne

Nekaj se namiguje, da je Uduženje proti banketnim govorom leglo k mirnem in golemu počitku. Kakopak! Uduženje ima še vedno iste principe in želje, le da je začasno na sečem štrajku. Kadar vstanemo, začnemo s kolektivnim pogajanjem in ne rečem, da ne bi nekaj popustili za zimske batkete.

Ulična kara se ustavi. Izstopi neki človek, toda se v hipu premisli in skoči nazaj na voz, ter vpraša moškega, poleg katerega je stal vse od Public Square sem: "Slišite, poglejte no v svoji žep, če nimate jaz tam pozabili moje rokavice."

KRIŽEM PO JUTROVEM

Po nemškem avtoru K. Mays

"Rad bi zvedel? Čuj, morebiti se bo le dalo narediti! Pri-sluškovala bom. Zlezla bom pod sleme in legla na strop so-bice."

"Se da priti pod sleme?"

"Golobnjak je nad sobico. In v tisti golobnjak bom zlezla."

"Hm! Prisluskovanje v golob-njaku! Zanimivo! Kaj pa če bi sam poskusil?"

Vprašal sem:

"Ali se da priti v golob-njak?"

"Da."

"Pa golobi se bodo splašili."

"Ze nekaj let ni golobov pri hiši."

"Pa bo morebiti treba kako leseno steno razdreti?"

"Nitreba, vhod je tako širok, da bi čisto lahko zlezla v go-lobnjak."

"In kak je pod?"

"Krepelci so naloženi tesno drug poleg drugega."

"Je pod trden?"

"Je. Pa med krepelci so špra-nje in skozi nje se vidi v sobico, tudi sliši se vse. Tja gori poj-dem in potem ti sporočim, kaj vse sem slišala in videla."

"Hm! Nevarno bo za tebe in..."

"Effendi, vse rada storim te-bi na ljubo!"

Vneto je povedala te besede. Darilo jo je tako navdušilo, da bi bila šla v ogenj za mene.

"Verjamem ti. Ampak ute-gnejo se meniti o rečeh, ki bi jih ne razumela, ker ne poznaš teh ljudi in ne veš, za kaj jim gre. Tvoje poročilo bi utegnilo biti pomanjkljivo, škodovalo bi mi, mesto da bi mi koristilo. Bo-lje bi bilo, če bi sam zlezal v golobnjak."

"Effendi, golobnjak je poln nesnage!"

"Nič ne de. Važnejše je vprašanje, ali bi prišel neopa-žen v golobnjak."

"Bi, effendi!"

"Povej kako!"

"Tamle na hiši sloni lestva, videl bi jo, pa je tema. Po lestvi prideš na naše svisli, polne se-na so. In pod slemenom prideš do vhoda v golobnjak. Na le-vici peljejo stopnice v hišo."

"Misliš, da bi lahko posku-sil?"

"Da. Tam gori te nihče ne bo iskal."

"Bi mi pokazala, kod se pri-de v golobnjak?"

"Bom."

"Dobro. Nazaj bom že sam našel."

"Zeliš, da te koj popeljem na svisli?"

"Dobro! Vsekakor moram biti prej v golobnjaku ko tisti čedni bratci v svojem pivskem gnezdu. Pa počakaj trenutek! Govoriti moram še s tovariši!"

Zlezal sem nazaj na naša dvorišče in trčil v temi na Ha-lefa.

"Kaj pa počenjaš tu?" sem se skoraj ujezil.

"Poslušal sem."

"Torej veš, kaj namera-vam?"

"Da."

"Dobro! Mi vsaj ni treba po-sebej razlagati. Ali se Očko in Omar še nista vrnila?"

"Ne še."

"Poslal sem ju po živila. Ne vem, kako se bo končala pusto-lovščina gori v golobnjaku. Za vsak slučaj imej konje priprav-ljene in osedlane, da lahko koj odjedemo, če bo treba. Nihče seveda ne sme opaziti naših priprav."

"Misliš, da bo nevarno?"

"Upam, da ne bo. Pa na vse moramo biti pripravljeni."

"Gospod, s teboj pojdem!"

"Ni mogoče!"

"Nevarno bo in jaz sem tvoj zaščitnik!"

"Najbolje me boš ščitil, če boš vestno izvršil moja naroči-la."

Odkritje Cankarjeve sohe v Jugoslovanskem kulturnem vrtu v nedeljo 25. julija. Od leve proti desni: John L. Mihelič, častni predsednik vrta, ravnatelj g. Julij Slap-sak, dr. France Trdan, dr. Božidar Stojanovič, generalni konzul Jugoslavije, in Anton Grdina, predsednik vrta. (Slika nam je iz prijaznosti posodil Cleveland Plain Dealer).

Strahote v Bilbao

Časnikar, ki je obiskal z na-cionalisti zavzeto mesto Bilbao, sedaj popisuje, kaj je tam vi-del in slišal.

Obisk v mučenem mestu Bil-bao je za vsakogar dogodek, ki ga ne bo mogoče pozabiti. Člo-vek iz vsega srca sočustvuje s prebivalstvom, katero je dušev-no in telesno toliko trpelo. Zra-ven pa se te poloti nepopisen gnus nad zverstvi in umori, ka-tere so v teku 11 mesecev tam-kaj izvrševali boljševiški dikta-torji. Bežeče tolpe so vlekse se-bolj na tisoče prebivalcev več kilometrov daleč. Sedaj pa so se ti siromaki vrnili z vsem bor-nim imetjem, kar ga jim je osta-lo, ter so začeli poživljati meste-ne ulice. Vsek se še spominja strahot, zato ni bučnega vese-lja, pač pa tiho in odkrito vese-lje.

Prvi tovarni avtomobili s kru-hom, ki ga tam že niso več po-znali, so privozili v mesto nekaj ur potem, ko so ga zavzeli beli. Na glavni cesti stoje v vrsti tan-ki in oklopni avtomobili, ki so vdrl v mesto, ne da bi jim bilo treba oddati samo en strel, ka-kor tudi pehoti ne. Na trgu Plaza de Oreal, ki je središče mesta, je bila v nedeljo javna služba božja, katere so se poleg vojaštva udeležili tudi vsi pre-bivalci. Večkrat sem opazoval, kako so starejši moški in ženske pristopale k častnikom ter se jim s solzami v očeh zahvalje-vali.

Že več dni v mestu ni ne vode ne luči. Boljševiki sicer trde, da so vodovod razdejale letalske bombe belih, kar pa ni resnica. Prebivalci in begunci soglasno naglašajo, da so rdeči poveljni-ki vodovod dali razstreliti na več krajih. Sicer pa mesto ne kaže nobenega znaka obstrelje-vanja, če izvzamemo pogorišča, kjer so požigali rdeči.

Najbolj strašno dejanje so zagrešili boljševiki, ko so z di-namitom vrgli v zrak železniški predor. Bilo je to ob 11 dopol-dne. Takrat je bilo v tem pre-doru na tisoče žensk, starčkov in otrok, ki so tja zbežali pred boljševiškim ropanjem, ki se je izvajalo na povelje. Ob tej pri-liki je bilo baje ubitih 2.000 lju-di ali pa vsaj hudo poškodova-nih. Poleg tega so zločinci pod-minirali veliko tržnico ter jo še pred prihodom belih čet raz-strelili z vsemi ženskami, ki so pred njo čakale živil. Ker pa so bile čete tako nenadno vdrele v mesto, rdeči tega niso mogli več izvršiti.

Iz cerkev so pograbili vse

zlate in srebrne cerkvene poso-de. V nekem samostanu so beli policijski uradniki rešili 16 re-dovnikov, v drugem pa 9 redov-nic. Vse druge stanovalce teh samostanov pa so rdečkarji že poprej poklali. Na tisoče je lju-di, katere so rdeči med svojo strahovlado v Bilbao pomorili. Med njimi je tudi 500 tistih ne-srečnikov, kateri so bili v ječah ali pa so jih bili prepeljali na jetniške ladje.

V bankah mesta dobesedno ni nobenega centima več. Celo bakreni denar in drobiž so od-peljali seboj. Tako mi je pove-dal sam bančni ravnatelj. Bil-bajska banka je še na predve-čer, preden so v mesto prišle bele čete, imela shranjenih na en milijon pezet. Preden pa so morali oditi, so rdeči vse pogra-bili ter celo vlamljali v bančne zafe, kjer so pobrali vse, kar je kdo v banki dal spraviti. Kar dragocenosti so tako naropali v bančnih zafih in v zasebnih hi-šah, znaša gotovo več kakor 100 milijonov vrednosti. To vse so natovorili na ladjo ter ponoči z njo izginili—baje proti Fran-ciji.

Boljševiški poglavarji so menda že davno poprej zapu-stili Bilbao. Nekateri so odšli v Francijo. Med njimi je predse-dnik tistega zloglasnega ljudske-ga sodišča, Espinoza, ki je dal pomoriti največ meščanov. Ušel je, ko je vzel seboj 9 milijonov pezet. Poveljnik rdečih čet je bil nastanjen v hotelu Carlton, kjer je vladal in stanoval do so-bote zjutraj. Dopisnik popisuje, da hotel takole: Hotel je pre-urejen v trdnjavo. Od zunaj in znotraj je zabarikadiran z vre-tami peska. V spodnjem nad-stropju je dal narediti jeklene sobice, kamor se je sam s svoji-mi pajdaši skrival pred letalski-mi bombami. Samo enkrat je prišel na fronto. To je bilo prvi mesec vojske. Takrat je prij-ezdil na belem konju, tam izpro-žil pištolo ter zaklical: "S tem se je začela ofenziva!"

Ker pa so mu celo njegovi vojaki stregli po življenju, je rajši ostal v zavarovanem ho-telu, kjer je imel razkošno ure-jeno stanovanje in kjer je samo za opremo svoje kopalnece po-tratil 50.000 pezet. Ko so beli zasedli njegov glavni stan, so našli ostanke pijanskih požrtij, med drugimi tudi 100 praznih steklenic likerjev in konjaka. V noči od petka na soboto je pri-strelil v vsemi ženskami, ki so pred njo čakale živil. Ker pa so bile čete tako nenadno vdrele v mesto, rdeči tega niso mogli več izvršiti.

Poleg tega hotela stoji vila sovjetskega poslanika, ki je z Aguirro tekmoval v razsipano-sti. Ta zastopnik proletarcev je samo za dragocene preproge izdal 150.000 pezet.

V čolnu na slone

Slone loviti v čolnu je vseka-kor redka lovska posebnost. Pa še to je mogoče navadno le na Čadskem jezeru sredi Afrike, ker je to jezero, dasi zelo obšir-no, vendarle razmeroma plitvo. Največja globočina je kakih pet metrov. Ponekod pa je tako plitvo, da bi ga lahko prebredel, ko bi te ne eviralo vodno rastlinje, ovijalke in trsje. V taki vodi kar mrgoli lovnih živali. Ta lov je lepo popisal v londonskem listu "Daily Mail" angleški lovski pi-satelj Geoffrey V. Hett.

Črni domačini so se silno bali velike črede slonov, ki je čez dan ždela v trsju Čadskega jezera, ponoči pa je prišla na suho ter pomandrala vse polje ubogih Za-morcev, ki so trepetali v svojih kolibah. Zato so nas lovce po-zdravili kot svoje rešitelje. S te-žavo smo po pešeni stezi prišli do južnozahodnega konca jezera ter smo s svojimi konji in vozni nadaljevali svojo pot proti seve-ru le ponoči, da nas strašna vro-čina ni prehudo zdelavala. Ob zori četrtega dne smo v pesku za-gledali okrogle sledove, sledove črede, katero smo iskali. Ker je bila sled sveža, smo vedeli, da je čreda šele pred nekaj urami šla tod mimo. Počivali smo v bližnji vasi, kjer so bili črnici presrečni, da so nas videli. Ponoči smo slišali slone trobentati, ko so kakih 150 metrov daleč šli mimo vasi. Ob treh in 20 minut zjutraj je prišel lovec, ki je imel stražo, ter mi je molče pomignil. Vzel sem puško in patrone ter odšel za njim. Spremljala sta me dva do-mačina. V temi smo pritalavi do kraja, kjer smo upali prestre-či čredo, ko se bo vračala v svoje zavetišče. Prestregli smo jih res. Toda sloni so nas vendarle opeharili, ker so prišli prej, pre-den smo mi videli streljati.

Bilo je silno lepo poslušati, ka-ko se bliža čreda slonov. Najprej smo slišali trobentanje, nato smo zaslišali pokanje drevja in loma-stenje. Ko je bila čreda samo še 40 metrov od nas, smo pobegnili ter jih mirno pustili mimo. Pač pa smo jim potem sledili. Še pre-den pa se je na vzhodu zazorilo, smo slišali, kako je čofotala voda med trsjem. Odšli smo tja, kjer so bili privezani čolni domači-nov. To so čudne reči, ti čolni. Spleteni so iz trsja in s trsjem povezani. Podobni so na zunaj nekam beneškim gondolam. Sto-

pil sem spredaj na rilec čolna. Zamorci pa so brodili po vodi ter moj čoln porivali med trsjem na-prej. Tako smo le počasi napre-devali. Toda ob poldnesetih do-poldne smo vendarle zaslišali, kako sloni tu pa tam trobentajo; Kmalu smo vedeli, da smo jim čisto blizu, a zaradi gostega tr-sja jih nismo videli. Kmalu pa smo prišli na prosto ter videli slone, ko so v polkrogu obdajali nas. Bil je nepopisno lep lovski pogled.

Čprav nismo bili več kakor 50 metrov narazen, sem vendar vedel, da nas ne bodo opazili, ker imajo slab vid. Ker pa je veter pihal proti nam, nas niso mogli zavhati. Izbral sem si prvo ži-val in pomeril. Na prvi strel se je začel strašen direndaj. Sloni-ce in mladiči so pobegnili kar na ravnost, samci pa so se zbrali ter nekam začudeno in negotovo gledali za velikim samcem, ki je omahoval kakih 40 metrov daleč ter nato padel. Nato so se začeli zanimati za našo smer. Pre-vidno so se začeli premikati v ve-ličastni vojni črti. Rilce so ime-li visoko dvignjene ter so z nji-mi lovili sopo. ako so križali na-šo pot. Ko je prišel mimo drugi veliki samec, sem zopet streljal, s čemer sem čredo na novo pre-plasil. Padla sta že dva lepa samca. Lahko sem bil zadovoljen s plenom enega jutra. Toda v tistem hipu se je veter nenadno sprevrgel. In v tistem hipu se je 50 slonovih samecev obrnilo proti nam. Rilce so imeli visoko dvignjene, uhlje pa napete. Kaj bo?

Če nas napadejo, nikakor ne bomo mogli s čolnom pravčas-no pobegniti. Edina rešitev bi bila, postreliti vse vodilne sam-ce, kar pa je bila težavna nalo-ga. V našo srečo pa je sapa ta-koj nato prenehala, nakar so se sloni zopet obrnili v prejšnjo smer. Oddahnili smo se. Sloni pa, ki niso mogli dognati sovra-žnika, so odšli ter za seboj pu-stili široko gaz v poteptanem ločju. Vsa vas pa je vso noč ra-jala in plesala, da je slavila mo-je darilo, ker sem ji daroval vse slonovo meso, ki so ga imeli za cele mesece dovolj.

DNEVNE VESTI

Pittsburgh, 26. julija. Sve-tovno znameniti hrvatski umet-nik Maks Vanka je dekoriral lokalno hrvatsko katoliško cer-kev sv. Nikolaja s krasnimi freskami iz delavskega življenja. Freske spominjajo na besede Kristusa, ki je ljubil delavce pred vsemi drugimi stanovi.

Most Rev. Hugh C. Boyle, ki je škof pittsburske škofije, se je začudil nad krasnim delom našega jugoslovanskega umet-nika. Izjavil je sicer, da je ne-kaj izrednega, da se delavske slike predstavljajo v cerkvi, to-da končno je priznal, da ima delavec pred vsemi drugimi sta-novi čast in prednost, da se nje-gova borba za življenje pred-stavlja v hiši božji, na katero pred vsem delavec vedno misli in kamor se zateka v vseh svo-jih skrbih in težavah.

Umetnik Vanka je predvsem naslikal v cerkvi borbo jugoslo-vanskega izseljenika v Ameriki za svoj obstanek. Nenavadni umetniški čut, ki ga ima slikar Vanka, mu je narekoval pri sli-kanju, da je Stvarnik sveta edi-ni delavski zagovornik.

Bratje Hrvati so preteklo ne-deljo občudovali v Millvalu sli-ko, ki predstavlja Krista, ki go-vori: "Vi, ki ste utrujeni in iz-mučeni, pridite k meni!" Ame-riška javnost se naravnost divi hrvatski umetnosti.

Časopisje obširno opisuje fre-ske umetnika Vanka. Zlasti omenja izredno originalno fre-sko Matere Božje, ki objema hrvatski narod in ga vabi k edi-nosti in k svojemu Sinu.

Hrvati, ki so člani cerkve sv. Nikole v Millvale, Pa., so pri-spevali \$12.000, da jim je njih-rojak umetnik Vanka okrasil

cerkev z originalnimi freskami. Rev. Frank Zagar je župnik na omenjeni župniji.

Bomba ubila 65 oseb v Barceloni

Barcelona, Španija, 26. juli-ja. Najmanj 65 oseb je bilo ubi-tih in nad 150 ranjenih, ko so nacionalisti iz zrakoplovov za-čeli metati bombe nad mesto. Bombardiranje iz zraka je tra-jalo nad eno uro. Napad se je pripetil v zgodnjih jutranjih urah.

Trinajst piketov aretira-nih pri jeklarni

Cumberland, Md., 26. julija. Pri Republic Steel tovarni v tem mestu je bilo v ponedeljek tri-najst CIO piketov, med njimi tudi en državni poslanec. Poli-cija jih je obtožila, da so pike-tirali nepostavnihi potom. Do aretacije je prišlo, ko se je vr-nilo v tovarno 80 delavcev, ka-tere je stražilo 150 mestnih in državnih policistov.

Štrajkarji ne pustijo me-sa v Buffalo

Buffalo, N. Y., 26. julija. CIO unija je odredila, da v Buffalo ne sme priti nobeno meso. Na štrajku se nahaja 1.200 usluž-bencev mesnic, ki ne bodo pu-stili dovažanje mesa v mesto, dokler ne bo priznana unija in dobijo delavci višje plače. Ob istem času pa bo v Buffalo naj-brž poravnani štrajk razvažal-cev. Kompanije so pripravljene za spravo s unijo.

Urednik hvali tatu

Camilla, Ga. — Uredniku B. T. Bursonu je ponoči nek uzmo-vič pobral iz hlače ves denar, ko je urednik spal. Drugi dan je urednik priobčil na prvi strani svojega časopisa zahvalo, ker mu je tat pustil hlače. Obenem ga je pa mlo kritiziral, ker hlače ni lepo zložil na stol, kakor so bile prej.

Zgubljena suknja

Preteklo nedeljo se je v Norwood gledališču zgubila de-ška suknja. Kdor jo je na-šel, je prošel, da jo vrne na 6302 Edna Ave.

Senator Alben W. Bark-ley iz države Kentucky, novi vodja demokratske večine v senatu. Senator Barkley je v letih 1932 in 1936 imel glavni govor na demokratski narodni kon-venaciji. Govori se tudi, da bo predsedniški kandidat demokratske stranke 1940.

MALI OGLASI

Prodaja

lesena hiša, 6 sob, dvojna ga-raža, vse v dobrem stanju, raz-ven barve zunaj. Lastnik bo prebarval hišo ali popustil na ceni za barvanje. Hiša se na-haja blizu E. 140th St. in Lake Shore Blvd. Pokličite Glen-ville 2192 za ceno in čas za ogled.

Delo dobi

izurjeni slovenski krojač, da bo v trgovini za poslovanje. Vprašajte pri Brazis Bros., 6905 Su-perior Ave.

(Jul. 23, 27, 30, avg. 3)

Trgovina in stanovanje

Odda se v našem trgovski lo-kal in stanovanje 4 sob; pripra-vno za beauty parlor ali klubove prostore. Vprašajte na 1029 E. 62nd St.

(Jul. 24, 27, 29)

Roža sveta

POVEST IZ DOBE TRETJE KRIZARSKE VOJSKE

Angleški spisal: H. R. HAGGARD

Prevel: I. M.

Sele davi sem dospel v onle mesto na čelu desetisoč mož z nalogo, da te rešim, če mogoče; če pa ne, da te vsaj masčujem, kajti Saladinovi odposlanci so mi pripovedovali o tvoji stiski. Pred eno uro so čuvali s stolpov sporočali, da so videli dva konja pod dvojno težo dirjati čez ravan, za njimi pa vojake, ki so jih po opravi spoznali, da so morivci. Ker imam obračun z morivci, sem prekoračil most, razpostavil petsto mož v klancu ter čakal, ne da bi mi prišlo na misel, da si bila ti, ki si bežala. Ostalo ti je znano — in morivcem tudi, kajti dobro si masčevana.

"Pojdi še dalje," je rekel Wulf, "in masčevanje bo še popolnejše, kajti pokazati ti hočem skrivno pot v Masijuf — ali pa ti jo pokaže Godvin, če bi meni ne bilo mogoče — in tam lahko pahneš Sinana z njegovega lastnega stolpa."

Hasan je zmajal z glavo in odgovoril:

"Prav rad bi to storil, kajti s tem čarovnikom ima tudi moj gospod že star obračun. A njegova čakajo drugi boji," in pomenljivo je pogledal Wulfa in Godvina, "in moje povelje se glasi: rešiti princezino in nič drugega. Sedaj je rešena in nekaj sto glav je poplačalo vse, kar je trpela. Sploh pa bo tista skrivna pot zdaj dovolj varna. Samo opozorim vas vse, — in sebe tudi, — da ste oprezní, kajti kolikor jaz Sinana poznám, se bodo njegovi fedais plazili odsej za vsakim izmed nas, skušajoč nas končati z umorom. Tu nesejo nosilnice; stopite vanje prav vsi, da vas poneso v mesto, saj ste danes dovolj daleč jezili. Ne bojte se za konja; lepo ju popeljem seboj in ohranimo krepka. Grem le še prešet padle, potem se vam pa takoj pridruživ v gradu."

In prišli so nosači, vzdignili Wulfa, pomagali Godvinu s konja — zdaj, ko je bilo vse končano, skoraj stati ni mogel — in z njim Rozamundi in Masudi. Posadili so jih v nosilnice ter jih nesli v spremstvu konjenikov čez most preko Oronta v mesto Emeza, kjer so jih nastanili v gradu.

Dimu in Plamu so dali pijače iz ječmenove kaše, jim drgnili hrbet in noge z mazili ter ju vedli počasi v mesto. Tu so jih položili na debelo slamnato ležišče in jim dali krme, ki sta jo čez nekaj časa začela jesti. Rozamunda, Masuda, Godvin in Wulf so tudi zavžili nekoliko juhe z vinom in ko je večer zdravnik obvezal Wulfu rane, so počivali in spali skoro dva dni.

SESTNAJSTO POGLAVJE

Sultan Saladin

Tretje jutro se je Godvin prebudil in zagledal žarke vzhajajočega solnca skozi omreženo okno. Padali so na drugo posteljo v bližini, kjer je ležal Wulf in še vedno spal; imel je obvezo na glavi okrog rok in telesa.

Presenetljivo se je dozdevalo Godvinu opazovati ga, kq je ležal tam in vzlic svojim poškodbam zdravo spal, ter razmišljati o vsem, kar sta skupno preživela.

Z ozirom na svarila, ki sta jih dobila, je bilo videti naravnost blazno obiskati Aldžebala v njegovi trdnjavi. Pa ravno tam sta našla Rozamundo, kjer nikdo ne bi mogel misliti, da bo. Tam sta se masčevala nad verolomnim vitezmom Lozelom, ki jih je izdelal, najprej Saladinu, potem pa Sinanu, ter ga poslala

pred sodbo, in prav odtod sta rešila Rozamundo.

Modro sta ravnala, da sta poslušala poslednje besede strica sira Andreja, ki je gotovo vse dogodke naprej videl! Bog in njegovi svetniki so jima pomagali, ker si sama nista mogla. Njegovo orodje pa je bila Masuda.

Zakaj je Masuda storila vse to? Ko si je Godvin stavil to vprašanje, je čutil, kako mu je kri zaplula obraz. Ker je sovržila Sinana, ki ji je umiril starše ter jo ponižal, je dejala, in brez dvoma je bilo nekaj resnice na tem. Ni pa to bilo vse. Godvin si ni mogel prikrivati. Ljubila ga je. Vedno je sumil to: ob divji preizkušnji konj na gorskem rebru, ko je sedela z njim na istem konju, in tedaj, ko mu je poljubila roko, ko jo je rešil pred levom.

Ko pa sta jezdila za Wulfom in Rozamundo proti gorskemu prelazu, ko so jima bili morilci za petami in mu je med pretrganim sopihanjem konj pravila svojo žalostno zgodbo, takrat se je o tem docela prepričal. In takrat ji je on dejal, da jo čišla, ona pa mu je, misleč, da jima je smrt blizu, odgovorila, da ga ima zelo rada. Zakaj je Masuda rešila Rozamundo, ki je o njej vedela, da se ji je Godvin zaprisegel? Zakaj ni prepustila svoje tekmovalke njeni usodi, prepričani, da prisrge ne segajo preko groba?

Pa ženske vidijo druga drugi v srce, prodirajo koprne, skozi katere noben moški ne vidi, in morda je Masuda videla Rozamundi v srce. Stala je za njo med strašnim dvobojem ter motrila njen obraz, ko je bil Wulf po vsej priliki blizu smrti. Silala je nemara besede v tistih mučenih trenutkih iz prsi.

Brez dvoma je Masuda štela Rozamundo, ker je mislila, da ljubi Wulfa in ne njega. Ta misel mu je bila bridka in pod njeno težo je Godvin na glas zajekal in silna ljubosumnost ga je morila, ko je pogledal na vrlega in zalega viteza, ki je spal zraven njega ter brez dvoma sanjal o slavi, ki si jo je pridobil, in plačilu, ki bo njemu nagrado. Godvin pa se je spomnil prisrge, ki sta jo prosegala v stangatskem samostanu, ljubezni, ki prisrge ljubezen do ženske, spomnil se je dolžnosti krščanskega bojvika in skril je svoj obraz v blazino in molil za moč.

Videti je bilo, da je pomirjen — vsaj ko je zopet dvignil glavo, je ljubosumnost izginila in le velika žalost je ležala na njegovih očeh. Tudi bojazen je ostala, — kajti kaj bo z Masudo? Kako naj ravna z njo? Prepričan je bil, da to ni bila lepo in da si je bila plemenita, si ni želel njene ljubezni. Ni si mogel najti drugega odgovora na vsa ta vprašanja kakor da se mora- to stvari vršiti, kakor jim je usojeno. Sam pa je sklenil gledati na to, da stori svojo dolžnost, si ohrani srce in roke čiste in čaka, kako se volz razvolja.

Wulf se prebudi, iztegne svoje roke in zavpije, ker ga je to zbolelo, godrnja nad svetlobo in reče, da je zelo lačen. Počasi vstane in se z Godvinovo pomočjo obleče, seveda brez oklepa. Tukaj, kjer so rmenno oblečeni Saladinovi vojaki resnih obrazov in čuječe stopali pred njihovi vrati — bila sta namreč zastražena, da se ne bi kak morilec prilazil do njiju — je bil oklep nepotreben. Wulf je poslušal korake straž po trdem tla-

ku in stresel svoje široke rame, kakor da bi ga zeblo.

"Ta glas mi sega do mozga," je rekel. "Ko sem spregledal, sem za trenotek mislil, da sva kjer so se ljudje plazili okolo zopet v sobani pri Aldžebalu, nas, ko smo spali, in so morilci korakali pred zavesami, poskušajoč ostrino svojih nožev. Naj pride karkoli, hvala vsem svetnikom, da je to za nami. Povem ti, da imam dovolj gora, ozkih mostov pa morilcev. Oslej si želim živeti na ravnini, kjer niti griča ne bom videl, sredi poščenega ljudstva, tam daleč doma, vse orientalske sladkosti in časti pa tebi prepustim."

"Teh jaz nisem nikoli iskal in zdaj smo daleč od Esekse," odgovori Godvin na kratko.

"Ne," je rekel Wulf, "ali videti je, da same silijo za teboj. Kaj pa Masuda? Ali si jo kaj videl?"

"Videl sem samo lečnika, ki ti je stregel, sužnje, ki so nama donasali hrano, pa sinoči princa Hasana, ki je prišel pogledat, kako nama gre. Povedal mi je, da Rozamunda in Masuda spita kakor ti."

"Veseli me," odgovori Wulf, "ta počitek je bil docela zaslužen. Kakšna ženska je ta Masuda! Srce ima iz ognja in živce iz jekla! Povrh tega krasna — jako krasna, pa najboljša jahčica, kar jih je kdaj jezdilo. Kedar pomislim nanjo, se mi zdi, kakor bi jo ljubil — ali ti ne?"

"Ne," odgovori Godvin še bolj na kratko.

"O veš, reči smem, da zna dovolj ljubiti za dva, ker ne naredi ničesar na pol in če upošteva vse," je pristavil in se na ves glas nasmejal, "me prav veseli, da sem jaz tisti, na katerega tako malo misli — da, jaz, ki jo obožujem, kakor da bi bila moja zavetnica. Čuj, straže kličejo!"

In pozabil je na to, kje je bil, ter zgrabil svoj meč.

Vrata se odpro in prikazal se je emir Hasan, ki ju pozdravi v imenu Allahovem.

"Malokdo bi sodil, če bi videl vaju, gospoda viteza, da sta bi-

la gosta pri starcu v gorah ter v toliki naglici zapustila njegovo hišo skozi zadnja vrata. Še tri dni, pa bosta lahko vesela, kakor takrat, ko smo se prvič videli onstran morja. Hrabra moža sta, dasi sta nevernika; od te zmote vaju popelji prerok! Vrla moža, cvet viteštva! Da, jaz, Hasan, ki sem poznal mnogo frankovskih vitezov, vama rečem to prav iz srca," in položil je roko na turban ter se jima priklonil z obudovanjem, ki ni bilo hlinjeno.

"Hvala ti, princ, za tako hvalo," reče Godvin resno, Wulf pa stopi naprej, ga prime za roko in mu jo strese.

"Slaba zvijača je bila to, princ, ki si jo nam zagodel tam na Angleškem," je rekel, "ki je naredila konec življenju najvrednejšega bojvika, kar jih je kdaj sukalo meč — našega strica sir Andreja D'Arcyja — konec, ki je bil žalosten kakor je bil slaven. Pa ti si ravnal po ukazu svojega gospoda in z ozirom na vse, kar se je odtlej zgodilo, ti odpustim in te imenujem svojega prijatelja, dasi imam še vedno upanje, da ti poplačam otrovano vino, če se kdaj srečava v boju."

Pri teh besedah se je Hasan priklonil in rekel:

"Priznam, da dolg še obstoji; tudi da nikdo bolj ne obžaluje smrti plemenitega gospoda D'Arcyja, nego jaz, vaš služabnik. Gospod Wulf, kadar se srečava v boju — bo to huda ura zame, kakor mislim: udari, pa udari dobro; ne bom se pritoževal. A dotelej smo prijatelji; vse je vaše, kar imam. Ali sedaj pridem vama sporočit, da je princezinja Roža sveta — Alah blagoslovi njene stopinje! — okrevala od naporov in želi, da zajtrkuje z njo. Tudi zdravnik čaka, da pogleda tvoje praske, pa sužnji, da vaju popeljejo v kopel ter vaju preoblečejo. Pustita oklepe; tukaj je poštenost in zvestoba Saladinova in njegovih služabnikov najboljši oklep."

(Dalej prihodnjé)

PODPIRAJTE SLOVENSKE TRGOVCE

Prva, najstarejša, največja in najbogatejša slovenska katoliška podporna organizacija v Združenih Državah Ameriških, je:

Kranjsko-Slovenska Katoliška Jednota

Ustanovljena 2. aprila 1894, inkorporirana 12. januarja 1898 v državi Illinois, s sedežem v mestu Joliet, Illinois.

POSUJE ZE 44. LETO

Glavni urad v lastnem domu: 1004 No. Chicago Street, Joliet, Illinois.

SKUPNO PREMOZENJE ZNAŠA NAD \$3,750,000

SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA NAD 100%.

K. S. K. Jednota ima okrog 35,000 članov in članic v odraslem in mladinskem oddelku.

SKUPNO ŠTEVILO KRAJEVNIH DRUŠTEV 186.

V Clevelandu, Ohio je 16 naših krajevnih društev.

Skupnih podpor je K. S. K. Jednota izplačala tekom svojega 42-letnega obstanka nad \$5,900,000.00.

GESLO K. S. K. JEDNOTE JE: "VSE ZA VERO, DOM IN NAROD!" Če se hoče zavarovati pri dobri, pošteni in solventni podporni organizaciji, zavaruj se pri Kranjsko-Slovenski Katoliški Jednoti, kjer se lahko zavaruješ za smrtnino, razne poškodbe, operacije, proti bolezni in onemoglosti.

K. S. K. Jednota sprejema v svoje sredo člane in članice od 16. do 55. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta. Zavaruje se lahko za \$250; \$500; \$1000; \$1500 in \$2000 posmrtnine.

V Mladinskem Oddelku K. S. K. J. se otroci lahko zavarujejo v razredu "A" ali "B." Mesečni prispevek v mladinski oddelki je zelo nizek, samo 15c za razred "A" in 30c za razred "B" in ostane stalen, dasi zavarovalnina z vsakim dnem narašča. V slučaju smrti otroka zavarovanega v razredu "A" se plača do \$450.00 in zavarovanega v razredu "B" se plača do \$1000.00 posmrtnine.

BOLNIŠKA PODPORA:

Zavaruje se lahko za \$2.00; \$1.00 in 50c na dan ali \$5.00 na teden. Asement primeren nizek.

K. S. K. Jednota nudi članstvu štiri najmoderneje vrste zavarovanja.

Člani in članice nad 60 let stari lahko prejmejo pripadajočo jim rezervo izplačano v gotovini.

Nad 70 let stari člani in članice so prosti vseh nadaljnjih asesmentov.

Jednota ima svoj lasten list "Glasilo K. S. K. Jednote," ki izhaja enkrat na teden v slovenskem in angleškem jeziku in katerega dobiva vsak član in članica.

Vsak Slovenec in Slovenka bi moral(a) biti zavarovan(a) pri K. S. K. Jednoti, kot pravi materi vdov in sirot. Če se nisi član ali članica te močnega in bogate podporne organizacije, potrdi se in pristopi takoj.

V vsaki slovenski naselbini v Združenih državah bi moralo biti društvo, spadajoče h K. S. K. Jednoti. Kjerkoli se nimate društva, spadajočega k tej solventni katoliški podporni organizaciji, ustanovite ga; treba je le osem oseb v starosti od 16. do 55. leta. — Za nadaljna pojasnila in navodila pišite na glavnega tajnika: JOSIP ZALAR, 1004 No. Chicago Street, Joliet, Illinois

NAPOLNITE SVOJ DOM Z MODERNIM NOVIM POHIŠTVOM PO CENAH AVGUSTOVE RAZPRODAJE

20. STOLETJA POHIŠTVO ZA SPREJEMNICO

KRAS in UDOBNOST

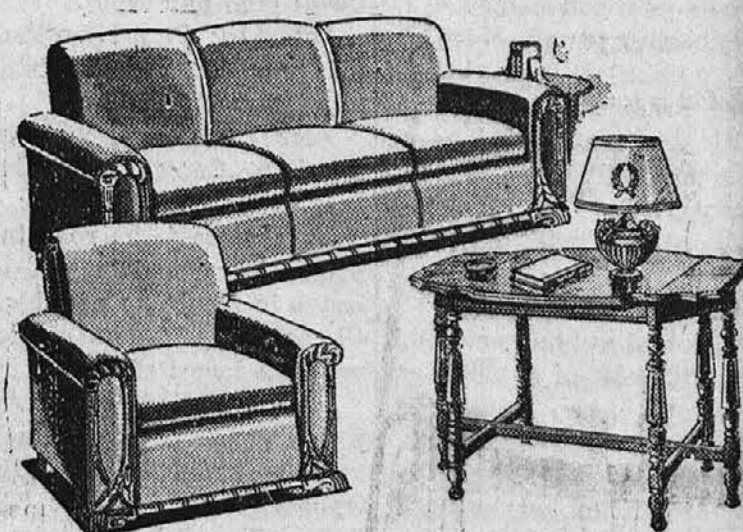
Veliki in moderni

KROEHLER SETI

material na izbero

To pohištvo vam bodo zavidali vaši prijatelji. — Cena na avgustovi razprodaji znižana na —

\$88

Čudeži se godijo

20 MODERNIH VANITYS

Narejeni, da se prodajajo po \$52.75 gredo na razprodaji za samo

\$24.50

VSAK

3 kosi set za spalno sobo \$78.00

ČUDOVITO ZNIŽANE CENE!

INNERSPRING MODROCI

DOUBLE COIL SPRINGS

PRILOŽ. STOLI

Lepo izdelani — barva na izbero — mere: samski ali dvojni. — regularnecena \$24.50.

\$18.50

\$11.95

Vsak stol ima najnovejšo izdelavo. Jako dobra izbira po izjemni ceni **\$5.65**

Servel Electrolux

LEDENICA NA PLIN — NOBENEGA PREGIBAJOČEGA DELA

Nič hrupa. . . .
nič izrabe. . . .
TUDI PO DOLGI RABI

Prisluškujte Servel Electrolux, kadar je nova, ali prisluškujte ji po dolgi rabi, — je tiha!

To pa radi tega, ker tenek plinski plamen zavzame mesto pregibajočih delov v sistemu zamrzovanja. Iz istega vzroka ni obrabe, ni izgube sposobnosti radi premikajočih, izrabljivih delov. Za vselej vam zagotovi Servel Electrolux iste majhne stroške obrata, isto svobodo od dragih popravil. Taka bo vedno, kot jo kupite.

Pridite v našo prodajalno in dobite fakta

ZASTONJ

KRASNO ELECTROLUX PIHALO, da se ohladite z našim poklonom. Pridite in dobite si enega danes.

The Krichman & Perusek Furniture Co.
15428 WATERLOO RD.

Vzemite St. Clair Ave. ulično karo, ki nosi napis Collinwood Euclid Beach.

Odprto zvečer razen v sredo
Zraven Ben Franklin 5 & 10 cent trgovine

Waterloo Rd. blizu vogala East 156th St. v Collinwoodu.

THRIFTY WOMEN HAVE MADE THE

GAS

REFRIGERATOR FAMOUS!